

מתחברים לתורה ויהדות

שלום לעם

לנוער ישראל

אכאזי את קאלאך

872

פרשת מצורע, ח' בניסן תשע"ט | 13 באפריל 2019

העלון מוקדש לכבוד חתן בר המצווה יקיר דרורי נ"י

מבט אל החיים

מתג ההפעלה

שמחה פשיטיק

גרגורי הזדחל עם עגלתו בין המשעולים. מאחוריו הייתה מונחת ערימת עצים גבוהה והוא הוביל אותה לנגרייה. יום עבודה שלם מאחוריו ועדיין הרהיטים ברובם אינו מוכנים. הבוקר מיד כשהפציעו קרני השמש הראשונות, קם גרגורי ממיטתו ויצא עם חמורו הזקן אל היער. שם המתינו לו עשרות עצים איכותיים מהם ניתן לייצר רהיטי עץ כאלו ואחרים. גרגורי לא היה מן העצלנים. ממש לא. בכל יום מן הבוקר עד הלילה ישב בנגרייתו, מנסר עצים, משייף אותם, מרכיב רגליים למושב ומשענת לספסל - נגר כהלכה!

אולם העבודה הייתה קשה מדי עבורו. מבוקר ועד ליל התהלך נרגן, מתלונן על כל דבר שזו וגם על מה שלא. ידיו היו מחוספסות מרוב מאמץ מתמשך של ניסור עצים. למרבית הפלא, גם העבודה הרבה שהייתה לו - לא שמחה אותו כלל ועיקר. נהפוך הוא. ככל שהתרבו ההזמנות לרהיטים שונים - כן גברו תלונותיו. "למי יש כוח? למי?" כך היה שואל את עצמו, מבלי שיהיה מישהו בסביבה שיענה על השאלה. "קשה עם המסור הזה, קשה מאוד", המשיך להתלונן.

יום אחד הגיע גרגורי לעיר הגדולה. מעודו לא היה שם. הוא התהלך בין הרחובות העמוסים והביט לכל עבר. היו שם חנויות גדולות ומוזרות, בחלקן מכרו בגדים בעיצוב שמעולם לא ראה. לטעמו היה זה ביגוד משונה למדי. הוא התקדם עוד וראה שלט גדול ומאיר: 'המרכז לכלי עבודה'. גם כאן ניצבו בחלון הראווה כלים מכלים שונים ובצורות מגוונות. "כלי עבודה!" צהל גרגורי. "הגיע הזמן לקנות לעצמי מסור חדש, שלא אצטרך להתאמץ

כל כך בעבודתי. המסור שבו השתמשתי כבר שחוק ולא עושה את העבודה כמו שצריך. אקנה לי חדש ודי". ועם ההחלטה הזאת נכנסו מגפיו אל החנות.

המוכר היה איש אדיב וחביב, שפיזר חיוכים לכל עבר והיה מלא נכונות לעזור. "מה תרצה לקנות?" שאל את גרגורי: "אני צריך מסור חדש לנגרייה שלי", השיב לו. "הידיים שלי כבר

רועדות מרוב מאמץ". המוכר הוביל אותו אל המחלקה המתאימה וגרגורי פער זוג עיניים ופה. היה שם מגוון אדיר של כלי עבודה. "רק תבחר" חייך המוכר, שהציג את עצמו בשם פטר. אך גרגורי לא ידע באיזה מסור עליו לבחור. הוא הסביר זאת לפטר: "מה שאני רוצה זה שיהיה לי קל יותר לעבוד, זה הכול. תביא לי בבקשה מסור שיקל מעלי את מלאכת הנגרות המפרכת". כאן הושיט לו פטר את אחד המסורים, שלא היה גדול במיוחד, אבל הוא הבטיח לגרגורי שהוא יהיה מושלם. "לא תצטרך כמעט להתאמץ", אמר לו: "המסור יעשה בשבילך את כל העבודה". גרגורי הודה לו, שילם ויצא מהחנות.

לקראת ערב חזר גרגורי לכפר מגוריו. הוא הניח את המסור בעדינות בנגרייה והלך לביתו לישון, נרגש עד שורשי שערותיו. "מחר", אמר לעצמו, "מחר, הכול יהיה אחרת. כבר לא יכאבו לי הידיים יותר". למחרת בבוקר קם מוקדם מן הרגיל, ובשמחה בלתי מוסברת יצא אל הנגרייה, כמעט בריקוד. הוא נטל קורת עץ שנועדה להיות דלת של ארון והחל מנסר אותה בעזרת המסור החדש שקנה. מיד כשהתחיל בעבודה ראה כי המסור חותך אך בקושי את העץ. הוא היה כבד יחסית למסור שהיה לו לפני כן, וכעבור מחצית הדקה

כבר כאבו ידיו. "זה המסור שהוא מכר לי?!" זעם גרגורי. "אפילו עוגה אי אפשר לחתוך איתו!"

בכעסו כי רב לקח את המסור הבעייתי, עלה על חמורו ורכב לעבר העיר הגדולה. הפעם לא התעכב ליד יתר החנויות, אלא מיהר לחנותו של פטר: "תתבייש לך!" קרא בהיכנסו. "אמרת שהמסור הזה יעשה בשבילי את כל העבודה. ניסיתי לחתוך איתו והוא פשוט לא חותך! אפס! קח את המסור הזה בחזרה ותחזיר לי את הכסף שלי!" המוכר עמד ופליאה בעיניו: "למה אתה אומר שהמסור לא חותך? הוא המסור הכי טוב שקיים בשוק!" אך גרגורי בשלו: "אני אומר לך - הוא מנסר בקושי. המסור הקודם שלי כבר יותר טוב ממנו".

"חכה כאן", אמר פטר ונכנס לחדרון אחורי. הוא חזר ממנו וקורת עץ בידו. "בוא ונראה אם הוא חותך או לא". גרגורי נטל את הקורה, הניח אותה והחל מנסה לחתוך אותה. ניסה וניסה - ולא הצליח. רק חריץ קטן נראה בקורת העץ. "אתה רואה?" אמר בתרועת ניצחון. פטר הבליע חיוך, לקח מידי את המסור, לחץ על כפתור קטן שהותקן בצדו והצמיד אותו אל פיסת העץ. תוך שלוש שניות היה העץ מבוקע לשניים...

עיניו של גרגורי התרחבו למלוא אורכן ורוחבן: "מה?! איך עשית את זה?" שאל נפעם. פטר חייך: "אדוני היקר, המסור שהבאתי לך הוא לא כמו המסור הידני שהיה לך עד היום, המסור ששבר לך את הידיים. המסור הזה הוא חשמלי. רק צריכים ללחוץ על מתג ההפעלה והוא כבר יעשה בשבילך את העבודה. הנה, תנסה בעצמך". ועד לשעת סגירת החנות עמד גרגורי והמסור החשמלי בידו, והוא רק ניסר וניסר וניסר...

*

בכל אחד מאתנו טמונים כוחות. לא תמיד אנחנו משתמשים במתנות שחנן אותנו הבורא, או שאיננו מודעים אליהן. אם נדע למצוא את הכוחות המיוחדים לנו ולנצל את מירב היכולות שקיימות בנו - יהיו חיינו מלאי סיפוק, קלים יותר ונעימים יותר. אז מי יגיד איפה הכפתור והיכן ללחוץ... ובשביל זה צריך רק תפילה ואמונה. ■

אל תיפול במלכודת! (מדור 'סיפור צעיר')

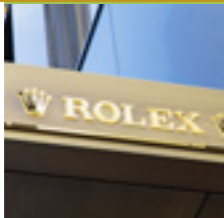
סיפורים

סיפור לשבת

תאמין בעצמך

ראם בן טוב

זו הייתה שעת בוקר מוקדמת, במשרדיה של D.N.R. - החברה לפיתוח טכנולוגיה רב תחומית רוב החדרים היו עדיין חשוכים, רק שניים שלושה עובדים הגיעו והאווירה הייתה שקטה. ניסים סחט את הסחבה שבידיו והעביר ניגוב אחרון על המסדרון הארוך שהיה מבהיק כעת, בלבו חלפה מחשבה שבעוד כמה שעות לא יישאר שום זכר לניקיון עליו הוא עובד כבר מהשעה ארבע וחצי לפנות בוקר, אבל כך דרכו של עולם. במסדרון עוברים בכל יום מאות אנשים וטבעי הדבר שבסוף היום הוא יהיה מלוכלך והוא ניסים - פועל הניקיון יחזיר אותו לקדמותו. הוא עבר ליד משרדו המהודר של סמנכ"ל החברה וגם אם לא בדיוק תכנן להאזין, הדברים הגיעו לאוזניו: "הוא בסך הכול מנקה, זה התפקיד שלו... הוא כמו עוד מכשיר שנמצא אצלך בבית, אז מה אם הוא מנקה טוב" ניסים לא האמין למה שהוא שומע: "אי אפשר לתת לו יותר אחריות זה מה שהוא יודע לעשות וזהו!" ניסים לא האמין שזה קורה לו. מספיק שהוא מדוכדך מהעבודה הלא מכובדת במיוחד שבה הוא עובד, איך יכול הסמנכ"ל חסר הלב לדבר עליו כך כאילו מדובר בחפץ דומם, הוא חשב לרגע לפרוץ אל חדרו של הסמנכ"ל ולומר לו מה בדיוק הוא חושב עליו, אבל במחשבה שניה הבין שאם יעשה זאת יהיה זה יומו האחרון בתפקיד. הוא הרגיש שדמעות חונקות את גרונו, וניסה להמשיך בעבודה אבל הדברים ששמע מהסמנכ"ל לא נתנו לו מנוח וגם כשסיים את יום העבודה תשוש ועייף לא הצליח להירגע.

"רק סבא יחזקאל יכול להציל אותי" חשב לעצמו ניסים וממחשבה למעשה

יצא מביתו ומיהר אל ביתו של סבו הקשיש שאומנם בקושי ידע לקרוא וכתוב אך היה מלא בחכמת-חיים ועצותיו תמיד היו מועילות וחכמות. בדרך אל הדלת הוא עוד הספיק להעיף מבט אל לוח השנה ולפתע שם לב שהתאריך מוכר לו. היום ראש-חודש ניסן חשב לעצמו 'זהו יום ההולדת שלי' חייך באירוניה שדווקא ביום שאמור להיות משמח ומרגש מצב רוחו כל-כך מדוכדך ועגמומי. הוא היה כל-כך שקוע בהרהורים ולא שם לב שהנה הוא כבר הגיע אל

הבניין הדו קומתי בשכונה הישנה בה התגורר סבא יחזקאל מעל לחמישים שנה. הוא נקש על הדלת ושמע את קולו העמוק של סבא מזמין אותו להיכנס פנימה: "ניסים, איזו הפתעה. מה שלומך עיוני?" קיבל אותו סבא יחזקאל בחביבות כמו תמיד "בסדר סבא" ענה ניסים בקול רפה, הוא לא הצליח להתאפק והחל לספר לסביו את משפטי ההשפלה שהגיעו לאוזניו ופילחו את ליבו: "אני מרגיש יותר גרוע מהסמרטוט שבו אני מנקה" הדמעות איימו לפרוץ החוצה וסבא יחזקאל ניגש אל המקרר הקטן ומזג לו כוס מים צוננים.

"אתה מרגיש שאתה רוצה לנקום בו, ניסים?" סבא תמיד ידע לקרוא רגשות חשב לעצמו ניסים והנהן בראשו: "אתה תלך ותלמד מקצוע ותשקיע את כל הכוחות ובכל פעם שאתה מרגיש שזה קשה, שזה גדול עליך תיזכר בדבריו המזלזלים של הסמנכ"ל ותאמר לעצמך - אני אוכיח לו שאני מסוגל להרבה יותר ממה שהוא חושב" ניסים חייך לעצמו. זו באמת הנקמה המתוקה ביותר שיכולה להיות, הוא נפרד מסביו ועוד באותו יום החל לברר על לימודי תואר.

זה לא היה קל זה היה רחוק מלהיות פשוט ולא פעם מצא את עצמו ניסים על סף פרישה אבל אז היו מצטלצלות באוזניו המשפטים הפוגעניים ששמע: "הוא כמו עוד מכונה שיש לך בבית" והרגיש שהוא מקבל כוח להמשיך ואכן לאחר שלש שנות לימודים קיבל ניסים תעודת מהנדס תוכנה בכיר בטקס רב רושם ומיד ידע מהו המקום הראשון שאליו הוא מתכוון ללכת.

משרדיה של D.N.R. לא השתנו הרבה וניסים צעד מיד לחדרו של הסמנכ"ל ודפק קלות על הדלת. המהום קל נשמע וניסים נכנס פנימה: "אתה זוכר אותי?" פנה אליו ניסים ישירות "כן בטח שאני זוכר אותך" ניסים החל לספר את המשפטים הפוגעניים ששמע מפיו של הסמנכ"ל שלש שנים קודם. הסמנכ"ל היה נראה מופתע וניסים הוציא מכיסו את התעודה שקיבל: "תראה לאן יכול להגיע אדם שקראת לו מכונה, אולי עכשיו תלמד לא לזלזל ביכולותיהם של אנשים" הסמנכ"ל נראה המום: "אני מעולם לא זוכר שדיברתי כך עליך, אני אפילו חיבבתי אותך" אבל ניסים התעקש שהוא שמע אותו במו אוזניו מדבר עליו: "אתה זוכר אולי באיזה תאריך קרה המקרה הזה?"

"בוודאי שאני זוכר היה זה יום ההולדת שלי" אמר ניסים והסמנכ"ל הוציא ממגירת שולחנו יומן פגישות ישן. הוא דפדף מעט לכאן ולכאן ולפתע פניו החלו להרצין והוא עיין בכובד ראש ביומן תוך כדי שהוא ממלל בשקט: "אין שום סיכוי בעולם שאני אדבר כך על אדם מסוים" לפתע הוא נעצר ופרץ בצחוק ולא הצליח להירגע.

ניסים היה בהלם הוא לא הבין מה קורה וצחוקו של הסמנכ"ל הרגיז אותו עוד יותר. "הוא ממשיך לצחוק עלי כנראה" חשב לעצמו אבל אז נרגע הסמנכ"ל והחל להסביר: "באותה תקופה עבדנו על פיתוח חדשני של רובוט לניקוי הבית. לאחר שהגיעו כמה תלונות על כך שהרובוט גרם לנזקים קלים בבית היה לחץ גדול בחברה, והמשפטים ששמעת נאמרו על הרובוט המשוכלל" ניסים היה פשוט המום מדבריו של הסמנכ"ל היה ניכר שהוא דובר אמת: "אז מה, סתם בזזתי אנרגיות" חשב לעצמו בקול: "תשמע ניסים!" פנה אליו לפתע הסמנכ"ל: "אם המשפטים האלו הגיעו כנראה שהיית צריך לשמוע אותם כדי שתאמין בעצמך הנה תראה לאן הגעת בזכותם..."

לפעמים מתוך מצוקה או קושי בן אדם בונה ומחשל את עצמו. עם ישראל נולד מתוך שיעבוד מצרים, שם הוא גילה את כוחו ואחדותו - למה הוא מסוגל. חבל לתת לכל מיני משעבדים לגלות את הכוחות הטמונים בנו, ובאו נגלה אותם לבד ונשתמש בהם לדברים טובים. ■

סיפור צעיר

החרש

קבוצת פנרים מפרסמת יצאה למסע הופעות סובב יבשות וארצות. ספינת התענוגות שבה נסעו השטה בידיים בוטחות ואמונות עלי ים. והפנרים השלילים נצלו את הזמן למסבות ולרקודים, חשים בטוח, ושוכחים שהם נמצאים בלב האוקינוס.

בעודם שתויים לשכרה, נקלעה הספינה לסערה אימתנית, גלי הים עלו עליה מפל עבר כעדת זאבים שוחרי טרף. הרוחות העזות הלמו בחזקה, והפילו את התרן המרפזי, כשהם לא מתרגשות מהיתדות ומהחבלים שהחזיקו אותו זקוף בגאון עד עצם הרגע הזה. וזה לא נראה שזה הולך להסתים. הספינה חשבה להשבר. ולא רק שחשבה, אלא שנשברה ונבקעה. נסדקה לארפה ולרחבה, וכל תכנה האנושי נשפך אל תוך הגלים הסוערים כתכולת אשפה חסרת ערך. הפנרים השתויים לא הרגישו דבר, הם פשוט נסחפו, בעבעו וטבעו.

רק אחד נצל. בשארית דעתו נתפס בכנורו ובקשתו, נאחז בכל כוחותיו בקרש צף שנותר שריד מספינת התענוגות, עצם את עיניו, ונתן לגלים להוביל אותו להיכן שיובילו. הוא הגיע לאי-שם. אי בודד באמצע שום מקום. הסתובב בין עצי הפרי קוטר מפה ומלקט משם, מנסה להתאושש. מבקש להמתיק את מר גורלו.

השמש שקעה באחת, כמעט בלי התרעה מקדמת. האי יש מהר ללקט קצת זרדים וענפים רפים שעליהם יניח את גופו לשנת לילה שקטה. אבל הקול שהוא שומע מתקרב מרחיק ממנו כל מחשבה על שנה, ודאי שלא על הקרקע. הוא מחיד את אזניו, פוקח את עיניו, מסובב את ראשו בעקבות הקול. ומתוך האפלה מגיחות שתי עינים חדות ובורקות. נמר מתקרב. הוא נחרד. הפעם האחרונה שהוא ראה נמר בגדל טבעי הייתה בגן החיות, והוא

לא הייתה נראתה נחמדת. אין לו משגשג איך מתמודדים מול חיה שפזזו בגדל טבעי בטבע. הוא לא יודע מה לעשות. אבל הוא יודע לנגן. ויש לו כנור. רגע אחד לפני הסוף. הוא לוקח את הכנור ליד, מכופף את הצוואר בהתרפקות אחרונה על הכנור שאהב, ובאבתת קשת הוא פוצח בשיר נוגה. שיר של עצב על חיים שנפסקים, נגון של תוגה על חלומות שנגדעים, צלילים של בכי על חדלונה של נפש.

הצלילים מתפשטים ביער העבות, שמעולם לא התודע לצלילים מעין אלו, צמרות העצים מזדקרות אל על כמו מבקשות לזקוף אזנים. הנמר עוצר. הוא זוקף את אזניו בתנוחה רפה, וכאלו יודע את גדל השעה, פורץ במין יללת בכי, נסוג לאחור ונעלם בסבך עצי היער.

האיש, שחיוו נתנו לו במתנה, מסרב להאמין פי העינים הבורקות שוב אינן מאימות על חיו, וידו האוחזת בקשת מנתרת אט אט ועולה על מיתרי הכנור בנגון של שמחה, בצלילים של גיל, בשיר של תקווה.

למחרת. הוא קם בכחות מאששים, התשישות הגדולה מאחוריו, מוחו פועל עכשו ביתר יעילות מאתמול, והוא מתכנן את צעדיו הבאים, מנסה לחשב על תכנון שגרת חיים שתעזר לו לשרוד ולהשאיר שפוי עד להזדמנות הראשונה שתהיה לו להחליץ מפאן.

יום נוסף חלף, עבר. הלילה הגיע. מצע הזרדים היה הפעם נוח יותר, היה לו די זמן להקין את הפל מבעוד יום. הוא אלתר חומה נמוכה מאסף אבנים ומגזרי עצים שאותם לקט מסביבו. הוא אמנם יודע שאין בהם כדי להגן עליו מפני טורפים, אבל נפשית הוא רגוע יותר.

מנסה לעצם את עיניו ולהרדם, אבל הקול המפר מאתמול מהדהד שוב ברקע האי השקט. הפעם זה חזק יותר, אימתני יותר ומפחיד מאד. אי אפשר לטעות, האריה מתקרב. והוא רעב. הפעם זה סופי, כף הוא מבין. האריה הוא עקשן, אין שום סכוי להנצל...

לאות פרדה מהעולם הזה, הוא נוטל שוב את כנורו, והצלילים הנוגים מתפשטים בחלל היער. העצים הנעים ברוח, דומה פי גם הם בוכים לצלילי המיתרים. נוקבת היא המנגינה ומחלחלת עמק פנימה. שתי דמעות גדולות

תולדות בזויות עיניו של האריה. ראשו משפל, וכמו הנמר אמש, אף הוא נוטל את רגליו, מסתובב לאחור ונעלם.

הפנור הפעם שמח הרבה יותר. הוא קלט את העקרון, הוא הבין את הפרינציפ. שיר אחד עצוב, וכלם בוכים ובורחים. הנה, אפלו האריה האימתני סובב את רגליו והלך כשדמעות בעיניו. הוא פשוט לא עמד בזה. וכה, מדי ערב, חיה אחרת מנסה את מזלה, והאיש באבחת קשת מנסר את הדממה בצלילים נוגים, ובחינה על השפתיים נהנה הוא לראות את הטורף התורן נסוג ונעלם.

כלם היו שם: הנמר, האריה, הצבוע, השועל, הזאב והתן. ועכשו מתקרב לו בצעדי ענק הדב. האיש אינו נחרד, הוא לא מתרגש. בשלות נפש הוא שולף את הקשת. את התוים הוא כבר מכיר על פה, גלי המנגינה שוב מתפשטים ביער וגורמים לדמעות.

הוא מצפה לראות את המחזה הקבוע חוזר על עצמו גם הערב. אבל משום מה, הדב לא נראה כמי שמנגינה משפיעה עליו. הוא מתקדם בצעדי ענק, וצעדיו המגשמים נשמעים כבר בטוח נגיעה. האיש מגביר את קצב הצלילים בהתאם לקצב דפיקות הלב החרד, המנגינה עולה ויורדת בתוים צורמים, אף לשוא.

הדב התקרב ישר אל המטרה. מהאיש ומפנורו לא נותר זכר. ולמעלה, על ענפי העץ לוחשת צפור לחברתה: "אמרתי לך, חכי עד שביא החרש, והספור יגמר!"

כמה פעמים התקרבו אליו, כמעט טרפנו אותו על ראשו, על פרעיו ועל קרבו. כמעט שלא הותרנו ממנו שריד. רק כמעט. כי הוא פצח במנגינות, שר לנו זמירות, גגן לנו על מיתרי המצפון. ונותר חי על ממלכתו, ממשיך להזקין ולהתיש אותנו.

אולי בפעם הבאה כשנבוא לחסל אותו, את היצר הרע פמוכן, את אותו קול רע שמתנגן לנו בלב פנימה, ואינו נותן לנו להתקדם - להיות טובים יותר, לעזב את השטיות ולהתקדם הלאה, כדאי לנו פשוט להיות חרשים. לא לשמע, לא להקשיב, לאטם אזנים. ואולי אפלו לעצם עינים. פשוט, ללכת ישר אל המטרה. אחת ולתמיד (עד לפעם הבאה) לטרף אותו ואת פנורו.

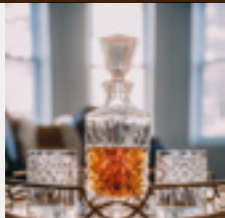
-

בית המדרש

העסקה שהתבטלה

שאלה מס' 537

חג הפסח התקרב בצעדי ענק ויוסף חובב הוויסקי המושבע התחיל להילחץ. הוא נהג שלא למכור לגוי חמץ גמור - ולכן היה עליו להתפטר מבקבוקי הוויסקי שברשותו. ואכן שבוע לפני פסח הוא פרסם את בקבוקי הוויסקי שלו במחיר מציאה. חיים ראה את המודעה, הגיע אליו והחליט לקנות כמה בקבוקים, אלא שלא היה עליו כסף. חיים לעומתו, כן סמך על מכירת החמץ לגוי ומכר את הוויסקי לגוי. אחרי פסח התברר לחיים, שלא תהיה לו אפשרות כלכלית לשלם על הוויסקי ולכן הוא בא כעת ליוסף וביקש ממנו לקחת את הוויסקי בחזרה. אבל יוסף טוען: "עכשיו אתה עושה לי נזק. כי אני הרי לא מכרתי את הבקבוקים ובנוסף, אני בכלל לא סומך על המכירה" האם חיים יכול לבטל את המכירה? או שהוא יצטרך בכל זאת לשלם על הוויסקי?

מעיינים בספרים ולומדים לפסוק הלכה או משפט: שולחן ערוך 'חושן משפט' סימן ק"צ סעיפים: ', ט"ו, י"ז בדין: 'איך והאם מתבטל המקח כשאינו משלם ותבע את חובו'.

תשובה לשאלה "כסף מיותר" (שאלה מס' 534)

תקציר השאלה השבועית: לששון היה לו דוכן מסודר שבו היה מוכר ספרים בבתי הכנסת. באחד הימים גילה ששון 100 ש"ח מיותרים באחת הקופות. הוא ניגש לרב ושאל מה לעשות עם הכסף, יכול להיות שמישהו התבלבל ושם שטר כסף גדול במקום שטר קטן יותר, מצד שני - יתכן גם שמישהו החליט לשלם על חוב מהעבר. מצד שלישי, יתכן גם שזה שייך לכמה קונים.

מה לדעתכם השיב לו הרב?

תשובה בקצרה: ששון צריך לפרסם היכן שנמצא הסף שהיה בקופה כסף מיותר. ואם לא יבואו לדרוש אותו מותר לו להשאיר את הכסף לעצמו.

תשובה בהרחבה: אדם שהיה אמור לקבל אלף ש"ח על חפץ שמכר או הלוואה שנתן, ומצא שם כסף נוסף, נפסק בהלכה שככל שאפשר לתלות שהייתה כאן טעות של הנותן, כגון שהיו שם עשרה שטרות של מאה, ומצא שם שטר נוסף של מאה או שני שטרות של חמישים, אז מסתבר שהנותן הכניס שטר נוסף בטעות וצריך להחזיר לו את זה, אבל אם למשל נוספו שם שני שטרות של עשרים, שאז לא מסתבר שהנותן הכניס בטעות שטרות אחרים לגמרי, המקבל אינו צריך להחזיר את הכסף היות וככל הנראה הנותן הוסיף זאת כמתנה או על חשבון חוב ישן וכדומה. ואפילו אם הנותן אף פעם אינו נותן מתנות, יתכן שלקח ממנו פעם משהו, ומחמת הבושה מצא דרך להבליע לו את זה בתוך החשבון, ואפילו אם מעולם לא היה לו שום קשר אתו, כך שבוודאי לא גזל ממנו כלום, עדיין יתכן שאדם אחר גזל ממנו, והוא ביקש ממנו שיצרף את זה יחד עם שאר הכסף.

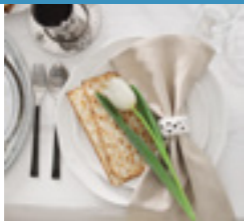
אולם יש פוסקים שכתבו שבזמננו שאנשים טרודים והטעויות מצויות, תמיד יש לחשוש שאכן הייתה טעות, אלא אם כן מדובר בסכום חריג שאין סיבה לטעות בו.

בסיפור שלנו: בסיפור שלנו, אם הסכום הנוסף בקופה הוא כזה שיש הסתברות שאחד הקונים הכניס אותו בטעות, ששון חייב לנסות להחזיר אותו לבעלים מדין השבת אבדה. ואם יבוא מישהו שיוכיח שהוא הניח את הכסף בטעות והוא עדיין לא התייאש, ששון חייב להחזיר את הכסף. ואם אין לו הוכחה, אבל אם עבר זמן ואף אחד לא תבע את הכסף ראוי להחזיר לו. אבל אם מצא שטר שאין שום הסתברות שזה הוכנס בטעות, וכגון שמחירו של כל ספר הוא 10 שקלים, ולצד כל השקלים הבודדים היה שם עוד שטר של מאה שקלים, אז מסתבר שזה מתנה או השבת גזלה או שמישהו שילם מראש על כמה ספרים כי לא היה לו כסף מדויק, ולכן הכסף שייך לששון.

יש לי מושג

לקסיקון פסח (ב')

חמץ שעבר עליו הפסח - חמץ שהיה ברשותו של יהודי בפסח, אסור באכילה ובהנאה אפילו לאחר פסח. לכן כשקונים חמץ אחרי פסח, יש לוודא שהוא יוצר אחרי החג, או שיוצר לפני החג ונמכר לגוי (לאילו הנוהגים לסמוך על המכירה).

הכשרת כלים - כאשר משתמשים בכלי למאכלי חמץ, נבלע מעט מן החמץ בדפנות הכלי, ולכן אם רוצים להשתמש בו בפסח יש להכשיר אותו. הכשרה זו נעשית באותה דרך שבה משתמשים בכלי: ישנם כלים שמספיק לשטוף אותם במים וסבון, אך כלים אחרים דורשים הגעלה (=טבילה במים רותחים) או ליבון באש. ישנם גם כלים שאי אפשר להכשיר כלל.

קטניות - בארצות אשכנז נהגו שלא לאכול בפסח קטניות, כמו אורז ושעועית. טעם המנהג הוא שאת כל הדגנים והקטניות אורזים באותם מקומות, ומשום כך יש חשש שבתוך הקטניות יתערבו חיטים או שעורים שיהפכו לחמץ בבישול. ברוב קהילות הספרדים לא חששו לעניין זה, אבל גם הם צריכים להקפיד על השגחה טובה לפסח.

שרויה - יש קהילות (בעיקר קהילות חסידיות) שבהן נהוג שלא לשרות את המצה במרק או בנוזל אחר, ולא להשתמש ב"קמח מצה" (קמח העשוי ממצות טחונות). הסיבה לכך היא חשש שאולי נותר במצה קמח שלא נאפה היטב, ועם שרייתו במים הוא יחמיץ. אולם דבר זה הוא חומרה בלבד.

עלייה לרגל - חג הפסח הוא הראשון מביין "שלושת הרגלים" (פסח, שבועות וסוכות) שבהם היו עולים לירושלים בתקופת בית המקדש. כל היהודים

מכל המקומות היו נפגשים בירושלים, מביאים קרבנות ושמחים יחד בשמחת החג. גם כיום נוהגים רבים לקיים "זכר לעלייה לרגל" ולעלות לירושלים בימי החג. הביטוי "שלושה רגלים" זהה לביטוי "שלוש פעמים". המילה "פעם" פירושה צעד של הַרְגֵל (כמו "פעמי משיח"), וצעדי הרגל הם משל לכל דבר שחוזר על עצמו שוב ושוב.

קרבן פסח - כשבית המקדש היה קיים, היתה כל משפחה מביאה בערב פסח קרבן של כבש או גדי: חלק ממנו היה מוקרב על המזבח, והבשר היה נאכל בליל הסדר ביחד עם מצות ומרור.

מצה שמורה - נאמר בתורה וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמִּצְוֹת, ומכאן שהמצות צריכות "שמירה", כלומר תשומת לב שלא יתפחו ויחמיצו. כל המצות הכשרות לפסח הן "שמורות" מתחילת תהליך האפייה, אולם לדעת חלק מהפוסקים ה"שמירה" צריכה להיות כבר משעת קצירת החיטים. מה שקרוי היום "מצה שמורה" היא מצה שנשמרה משעת הקצירה, ויש שמקפידים לאכול דוקא מצה כזו (במצות המצוה הנאכלות בליל הסדר יש יותר מקום להקפיד על כך).

מצות יד - המצות העגולות הנאפות בעבודת יד ולא במכונה. לדעת רוב הפוסקים אין הבדל מבחינה הלכתית בין המצות השונות, אך הרבה מן הפוסקים פסקו שיש לברך בליל הסדר דווקא על מצות יד, ויש קהילות (בעיקר קהילות חסידיות) שאינן אוכלות מצות מכונה כלל.

מים שלנו - המים שמשתמשים בהם לאפיית המצות צריכים להיות "מים שלנו" (מלשון לינה ולא מלשון שייכות), כלומר מים שנשאבו מבעוד יום וְלָנוּ בתוך כלי במשך כל הלילה. דבר זה נועד להבטיח שהמים יהיו קרירים, כי מים פושרים מזרזים את חימוץ הבצק.

מצה עשירה - המצה הרגילה קרויה "לחם עוני", כי היא מכילה לחם ומים בלבד, ובעבר זה היה מאכלם של אנשים עניים. "מצה עשירה" היא מאפה של קמח עם "מי פירות" (יין, שמן, דבש, מיץ פירות וכדומה). ישנו כלל הלכתי האומר ש"מי פירות אינם מחמיצים", ולפי זה התירו חלק מהפוסקים לאכול בפסח עוגיות של "מצה עשירה". אולם פוסקים אחרים (האשכנזים וחלק מהספרדים) אסרו זאת, משום שקשה לוודא שלא התערבו מעט מים במי הפירות.

מכירת חמץ

ללא טרחה ועלות

באתר
שלום לעם

באמצעות לחיצה על כפתור האפליקציה, הנך הנך ממנה כשליח את רבני 'שלום לעם' למכור עבורך את החמץ. שים לב! את כל החמץ שנמצא בבית יש להעביר לארון נקי ולסגור היטב. לנעול או להדביק דבק על הארון באופן שלא יהיה ניתן לפתיחה ולכסות אותו במפה און בכל כיסוי אחר. את החמץ שקיים בבית, יש לשרוף בשעת ביעור החמץ המופיעה בלוחות השנה ולומר את נוסח ביטול החמץ המתחיל במילים: 'כל חמירא'.

גיליון זה יו"ל ע"י מרכז "שלום לעם"

שע"י עמותת גבריאל שר ישראל (ער"ר 5-037849-58)

רחוב בני ברית 18, ירושלים | טל. 02-5022881 | פקס. 02-5022991

ארגון "שלום לעם" בנשיאות גדולי התורה שליט"א מפעיל: מסגרות לימוד ופעילויות לנוער בפריסה ארצית • ישיבה גבוהה • ישיבה תורנית לצעירים • מדרשות ערב לנוער • מדרשת יהדות לבנות • שיעורים והרצאות • הכוונה וייעוץ • מחקר ותיעוד 'מורשת קהילות ישראל' מכון הוצאה לאור • אתר 'שלום לעם'. 'שלום לעם' באפליקציה

כל הדמויות שמורות